

Stanovisko Výboru regionů k návrhu doporučení Evropského parlamentu a Rady o nadnárodní mobilitě uvnitř Společenství pro účely všeobecného a odborného vzdělávání: Evropská charta kvality mobility

(2006/C 206/07)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na návrh doporučení Evropského parlamentu a Rady o *nadnárodní mobilitě uvnitř Společenství pro účely všeobecného a odborného vzdělávání: Evropská charta kvality mobility* KOM(2005) 450 v konečném znění;

s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 10. října 2005 konzultovat VR na základě článku 265 odst.1 Smlouvy o založení Evropského společenství k tomuto tématu;

s ohledem na rozhodnutí předsedy Výboru regionů ze dne 10. listopadu 2005, kterým pověřil Komisi pro kulturu a vzdělávání, aby vypracovala stanovisko k tomuto tématu;

s ohledem na stanovisko Komise pro kulturu, vzdělávání a výzkum přijaté dne 1. března 2006 (CdR 34/2006 rev. 1) (zpravodaj: **pan Luciano Caveri**, předseda autonomní oblasti Valle d'Aosta (IT/ALDE));

přijal toto stanovisko na 64. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 26. a 27. dubna 2006 (jednání ze dne 27. dubna):

1. Názory Výboru regionů

schopnosti jinému prostředí, jim také pomáhají zdokonalit jejich přístup k využívání intelektuálních zdrojů a k rozvíjení a podpoře jejich samostatnosti a komunikačních schopností;

Výbor regionů

1.1 **konstatuje**, že Evropa v Lisabonské strategii stanovila celoživotní učení za základní prvek lidského a odborného růstu. Vzdělávání a odborná příprava budou mít nejen v rámci přípravy na kariéru, ale po dobu celého pracovního života rozhodující význam, co se týče technologické inovace a konkurenceschopnosti, pro vytváření pracovních míst a přípravu pracovníků na tato místa;

1.2 **zdůrazňuje**, že učení je mnohem efektivnější, pokud je plánováno a realizováno jako proces aktivního hledání, a ne jen jako pasivní přijímání skutečnosti. Vzdělávací programy pro dospělé jsou efektivnější, pokud změny z nich vyplývající umožní rozvoj schopností a dovedností, které současná společnost požaduje. Účastníci programu mohou pak vědomě rozvíjet svůj vlastní přístup a budoucí kariéru jako jednotlivci i občané. Účast na vzdělávacích programech nabývá své hodnoty, pokud jednotlivci aktivně plánují svou budoucí kariéru a život tak, aby to bylo přínosem pro jejich osobní růst i pro rozvoj společnosti;

1.3 **zdůrazňuje**, že vzdělávací, odborné a pracovní zkušenosti získané v cizí zemi jsou obzvláště účinnými nástroji, které jednotlivcům pomáhají prozkoumat jejich vlastní poznávací postupy a strategie, a tím, že používají a přizpůsobují své

1.4 **prohlašuje**, že odborné nebo pracovní zkušenosti získané v jiné zemi mají v případě vhodné přípravy, vedení a podpory význam, který je mnohem důležitější a má také mnohem větší dosah než jen úspěšné zakončení vlastní odborné přípravy. Pokud kulturou chápeme nejen množství vědomostí, ale také celý soubor způsobů chování, hodnot a kombinovaných praktických znalostí určité skupiny lidí, co by mohlo být lepší pro vytvoření skutečné kultury Evropské unie než zkušenost získaná v zahraničí?

1.5 **konstatuje**, že za předpokladu, že práce a odborná příprava poskytují ideální prostředí pro srovnání a odlišení kulturních rozdílů a charakteristik, je smysl pro změnu a empatii předpokladem mezikulturního přístupu k různým situacím. Význam, který se práci a odborné přípravě připisuje, různorodost a flexibilita organizačních postupů a interpersonální vztahy pomáhají překonat předsudky a generalizování;

1.6 **domnívá se**, že zlepšováním kvality zkušeností v oblasti mobility se vytvářejí podmínky pro plné uznání role jednotlivců ve zvyšování úrovně znalostí a kvalifikace v zemi původu a v přinášení nových vědomostí, kulturních podnětů, zvyků a jazyků do hostitelské země;

1.7 **vítá** návrh Komise, protože ve smyslu zde uvedené logiky slouží zvyšování celkové úrovně kvality evropského vzdělávání tím, že navrhuje model, který na základě individuálního přístupu zajišťuje, aby příslušný jedinec a společnost měli ze vzdělávací příležitosti ten nejlepší přínos a aby dopad byl co nejlepší;

1.8 **zdůrazňuje**, že hodnota, kterou jednotlivci připisují zkušenosti získané při výměnách by měla odpovídat hodnotě, kterou země původu a hostitelská země připisují jednotlivým zkušenostem a celkovému rozsahu programů mobility. Směrnice obsažené v Evropské chartě kvality mobility jsou tedy předpokladem toho, aby zkušenost účastníků byla pozitivní nejen v hostitelské zemi, ale také po jejich návratu domů. Na tento model by bylo možné se více zaměřit, pokud by programy mobility byly koordinovány a řízeny na místní a regionální úrovni;

1.9 **domnívá se**, že místní a regionální celky mohou zajistit základní šíření přesných informací, motivovat lidi, aby využili možnosti cestovat za vzděláním do zahraničí a učinili z toho nedílnou součást svého odborného rozvoje a aby získané dovednosti přizpůsobili pracovním podmínkám ve své zemi původu. Místní samosprávy mohou tedy hrát významnou úlohu při rozhodování o kvalitě a účinnosti programů mobility;

1.10 **konstatuje**, že regionální a místní orgány mohou nejlépe provádět opatření týkající se základního povědomí pro širokou veřejnost a zejména mladé lidi, zabývající se příležitostmi, které mobilita představuje v rámci kulturního a odborného rozvoje. Mobilita ve skutečnosti zajišťuje, že kulturní i ekonomické překážky, bránící v plném profesionálním rozvoji, budou překonány;

1.11 dále se **domnívá**, že jednotliví účastníci musejí mít k dispozici nejen přiměřenou jazykovou, vzdělávací a praktickou přípravu, ale také poradenskou pomoc zaměřenou na vypracování svého projektu kulturního a profesionálního rozvoje. Programy evropské pracovní mobility by měly být dnes víc než dříve zaměřeny na jednotlivce a představovat zdroj, který by se dal využít na trhu práce. Z tohoto důvodu je třeba při skončení vzdělávacího pobytu poskytnout pomoc, aby získané dovednosti mohly být uplatněny na pracovišti, např. použitím současných nástrojů vytvořených za účelem uznání a podpory získaných dovedností (např. Europass - nástroj mobility);

1.12 **zastává názor**, že kromě úlohy koordinace a kontaktu s organizacemi v hostitelských zemích zaměřené na dohled nad kvalitou logistického zabezpečení a nad patronátem je velmi důležité, aby existoval pečlivý a komplexní monitoring a hodnocení dopadu celkové zkušenosti z mobility na širokou veřejnost, na vzdělávací a výrobní systém. Z tohoto důvodu je nutné vytvořit synergie, které by zahrnovaly podniky, centra odborné přípravy, školy a university, a ty by v příslušných oblastech podporovaly formální a neformální znalosti, jež účastníci získali;

1.13 **zdůrazňuje**, že nelze podceňovat skutečnost, že provádění Evropské charty kvality mobility vytváří výměnu znalostí a kontakty mezi místními orgány a speciálními službami v různých členských státech tak, aby bylo možno načrtnout společný *modus operandi*. Tyto postupy budou jistě podporou pro konstruktivní projekty v mnoha oblastech, od územního ekonomického rozvoje po výměny v oblasti vzdělávání a výměny pracovníků, a tím vytvoří nové vztahy založené na důvěře a spolupráci, které budou základem pro vzájemné uznání.

2. Doporučení Výboru regionů

Doporučení 1

Bod 1 přílohy

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>1. Poradenství a informace</p> <p>Potenciální kandidáti mobility by měli mít přístup ke spolehlivým zdrojům poradenství a informací o příležitostech pro mobilitu a o podmínkách, za kterých se jí mohou účastnit.</p>	<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>1. Poradenství a informace</p> <p>Potenciální kandidáti mobility by měli mít přístup ke spolehlivým zdrojům poradenství a informací o příležitostech pro mobilitu a o podmínkách, za kterých se jí mohou účastnit.</p> <p><u>Místní a regionální úroveň hraje v poskytování přístupu k informacím klíčovou roli a tam, kde je to vhodné, by měly být do programů mobility účastníků zahrnuty kontakty s místními a regionálními orgány.</u></p>

Odůvodnění

Místní a regionální úroveň je místem, na které se potenciální účastníci výměnných programů přednostně obracejí, aby získali informace a poradenství. Je to úroveň, která je občanům nejbližší a která nejlépe zná potřeby široké veřejnosti, a proto dokáže nejlépe poukázat na stávající příležitosti, naplánovat poradenské a podpůrné aktivity a služby zaměřené na účastníky s cílem zajistit maximální účast a účinnější programy.

Doporučení 2

Bod 3 přílohy

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>3. Osobní přístup</p> <p>Mobilita uskutečněná pro účely všeobecného nebo odborného vzdělávání by měla co nejvíce odpovídat osobnímu směřování ve vzdělávání, dovednostem a motivaci účastníků a měla by být navržena tak, aby je rozvíjela nebo doplňovala.</p>	<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>3. Osobní přístup</p> <p>Mobilita uskutečněná pro účely všeobecného nebo odborného vzdělávání by měla co nejvíce odpovídat osobnímu směřování ve vzdělávání, dovednostem a motivaci účastníků a měla by být navržena tak, aby je rozvíjela nebo doplňovala <u>jak v oblasti formálního tak v oblasti neformálního vzdělávání, a být založena na pedagogickém přístupu nevylučování se zvláštním zaměřením na dopady neformálního vzdělávání na nejmladší.</u></p>

Odůvodnění

Formální i neformální vzdělávání by se mělo považovat za stejně důležité.

Doporučení 3

Bod 5 přílohy

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>5. Jazykové aspekty</p> <p>Jazykové dovednosti jsou předpokladem účinného vzdělávání. Účastníci a jejich vysílající a přijímající instituce by měli jazykové přípravě věnovat zvláštní pozornost. Opatření pro mobilitu by měla zahrnovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — před odjezdem posouzení jazykových dovedností a možnost účastnit se kurzů vyučovaných v jazyce hostitelské země a v jazyce výuky, je-li odlišný; — v hostitelské zemi jazykovou podporu a poradenství. 	<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>5. Jazykové aspekty</p> <p>Jazykové dovednosti jsou předpokladem účinného vzdělávání. Účastníci a jejich vysílající a přijímající instituce by měli jazykové přípravě věnovat zvláštní pozornost, <u>zejména tam, kde se mluví menšinovými jazyky za účelem usnadnění větší integrace.</u> Opatření pro mobilitu by měla zahrnovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — před odjezdem posouzení jazykových dovedností a možnost účastnit se kurzů vyučovaných v jazyce hostitelské země a v jazyce výuky, je-li odlišný; — v hostitelské zemi jazykovou podporu a poradenství.

Odůvodnění

V oblastech, kde se mluví menšinovými jazyky, by národní agentury a agentury Společenství měly úzce spolupracovat s místními a regionálními orgány a univerzitami, aby studenty podnítili k účasti na příslušných jazykových kurzech před nástupem na zvolený výměnný program.

Doporučení 4

Bod 8 přílohy

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>8. Uznávání zkušeností</p> <p>Pokud je období studia nebo pobytu v zahraničí nedílnou součástí formálního programu studia nebo odborné přípravy, měla by být tato skutečnost uvedena ve studijním plánu a účastníkům by měla být poskytnuta pomoc, aby se jim zajistilo odpovídající uznávání zkušeností a osvědčení. Způsob, jakým bude uznávání prováděno, by měl být stanoven ve studijním plánu. Pro ostatní druhy mobility, a zejména pro mobilitu uskutečňovanou v rámci neformálního všeobecného a odborného vzdělávání, by mělo být účastníkovi vydáno osvědčení, aby mohl doložit svoji aktivní účast a studijní výsledky uspokojivým a důvěryhodným způsobem.</p>	<p>Evropská charta kvality mobility</p> <p>8. Uznávání zkušeností</p> <p>Pokud je období studia nebo pobytu v zahraničí nedílnou součástí formálního programu studia nebo odborné přípravy, měla by být tato skutečnost uvedena ve studijním plánu a účastníkům by měla být poskytnuta pomoc, aby se jim zajistilo odpovídající uznávání zkušeností a osvědčení. Způsob, jakým bude uznávání prováděno, by měl být stanoven ve studijním plánu. Pro ostatní druhy mobility, a zejména pro mobilitu uskutečňovanou v rámci neformálního všeobecného a odborného vzdělávání, by mělo být účastníkovi vydáno osvědčení, aby mohl doložit svoji aktivní účast a studijní výsledky uspokojivým a důvěryhodným způsobem.</p> <p><u>VR zdůrazňuje význam uznávání zkušeností a vyzývá členské státy, aby uplatňovali stávající nástroje uznávání, nebo aby je, pokud ještě neexistují, vytvořily. Stávající nástroje uznávání by měly být plně využity, zejména dokument „Europass – nástroj mobility“ aby byl zajištěn pozitivní výsledek zkušeností účastníků.</u></p>

Odůvodnění

Je třeba zdůraznit význam uznávání dovedností a kvalifikací získaných během výměnného programu, aby se zvýšila transparentnost kvalifikací, a tím také mobilita pracovníků a studentů. VR vyzývá členské státy, aby uplatňovaly stávající nástroje uznávání.

Doporučení 5

Bod 9 přílohy

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>9. Opětovné začlenění a hodnocení</p> <p>Při návratu do své země by měla být účastníkům poskytnuta pomoc ohledně toho, jak mohou nejlépe využít zkušeností a dovedností získaných v zahraničí. Osobám vracejícím se po dlouhodobé mobilitě by měla být nabídnuta vhodná pomoc při opětovném začlenění do sociálního, vzdělávacího nebo profesního prostředí domovské země. Získané zkušenosti by měli účastníci spolu s odpovědnými organizacemi řádně vyhodnotit za účelem posouzení, zda byly cíle stanovené ve studijním plánu splněny.</p>	<p>9. Opětovné začlenění a hodnocení</p> <p>Při návratu do své země by měla být účastníkům poskytnuta pomoc ohledně toho, jak mohou nejlépe využít zkušeností a dovedností získaných v zahraničí. Osobám vracejícím se po dlouhodobé mobilitě by měla být nabídnuta vhodná pomoc při opětovném začlenění do sociálního, vzdělávacího nebo profesního prostředí domovské země. Získané zkušenosti by měli účastníci spolu s odpovědnými organizacemi řádně vyhodnotit za účelem posouzení, zda byly cíle stanovené ve studijním plánu splněny.</p> <p><u>Podle potřeby by měly příslušné orgány získat či přijmout úspěšné účastníky, kteří by působili jako „poslové mobility“ a podporovali ostatní, aby následovali jejich příkladu a poskytli ostatním znalosti a informace z první ruky.</u></p>

V Bruselu dne 27. dubna 2006

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE